

NETTIVINKKAUS

Muistot talteen digitarinana

Elämämme muodostuu pienemmistä ja suuremmista tarinoista. Kun katselet lapsuuden, isovanhempiesi tai lastesi kuvia, voivat ne avata mieleesi muistoja, jotka olisi mukava laittaa talteen myös muiden kuultavaksi. Lähtökohtana voi olla myös paikka tai rakennus, joka on ollut elämässäsi merkittävässä osassa. Tai voit muistella mieleen jääneitä hetkiä, oli sitten kyseessä häät, ensimmäinen tai viimeinen työpäivä tai joku muu elämäsi vaikuttanut ajanjakso. Tarinan voi tehdä myös ihan itselleen, ilman että sen jakaisi kenenkään muun kanssa.

Digitaalisessa tarinankerronnassa yhdistämme tarinankerrontataitomme ja digitaaliset keinot. Digitarinan voi tehdä millä tahansa laitteella, jolla voit yhdistää kuvia ja ääntä. Nettivinkkauksessa esittelemme Windows 10-käyttöjärjestelmän mukana tulevat Puheentallennus- ja Videoeditori -ohjelmat.

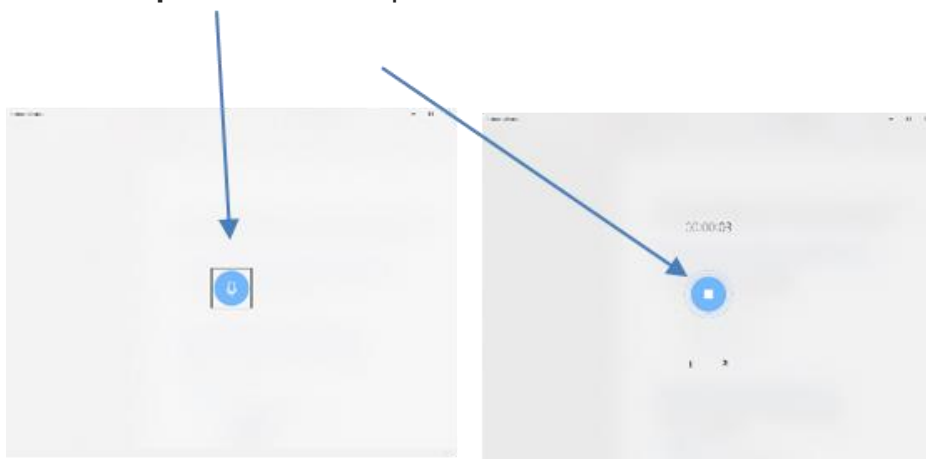
DIGITARINAN TEKEMINEN TIIVIISTI

1. Mieti tarina ja kirjoita se ylös.
2. Valitse kuvat. Kuvien ei tarvitse olla vanhoja. Sopivia kuvia voi myös kuvata puhelimella tai digikameralla, piirtää tai etsiä niitä netistä tai lehdistä (Huomioi tekijänoikeudet!).
3. Digitoi paperikuvat (skanneri, tabletti tai puhelin).
4. Mieti kuvien ja tarinan rytmi eli missä järjestyksessä kuvat toimivat parhaiten.
5. Tallenna äänitiedostot esimerkiksi Windows 10-käyttöjärjestelmän mukana tulevalla Puheentallennus-ohjelmalla. Jos mahdollista, käytä äänitykseen erillistä mikrofonia.
 - a. Ennen varsinaista äänitystä lue tarina ääneen ja tarkista lukemiseen menevä aika. Älä mieti lukiessasi liikaa puhetyyliäsi, mutta lue rauhallisella äänellä ja ilman kiirettä.
 - b. Jaa tarina kuvien mukaan sopivan kokosiin osiin. Tarinan muuttaminen on helpompaa, jos se on tallennettu moneksi äänitiedoksi. Jos äänitiedosto on pitkä, kannattaa sen aikana näyttää useampi kuva. Jos kuvassa ei ole paljon yksityiskohtia, voi saman kuvan katsominen tuntua pitkältä ajalta, vaikka kesto ei olisikaan minuutteja.
 - c. Äänitä tarina ja laita ylös äänitiedostojen kesto. Tarvitset tätä tietoa, kun yhdistät kuvan/kuvat ja äänitiedoston.

Myös tehosteääniä ja musiikkia voi käyttää. Niitä voi ladata esimerkiksi netistä (Huomioi tekijänoikeudet!). Älä kuitenkaan käytä niitä liikaa, sillä digitarinan voima on kertojanäänessä.

PUHEENTALLENNUS (WINDOWS 10)

1. Avaa Puheentallennus -sovellus Windows 10-ohjelmaluettelosta tai Haku-kentän kautta. Vastaa Kyllä kysymykseen Saako Windowsin puheentallennus käyttää mikrofonia?
2. Liitä tietokoneeseen mikrofoni tai kuulokemikrofoni-yhdistelmä.
3. Klikkaa **Mikrofoni**-kuvaketta ja lue tarinaa rauhallisesti silävitse osakerrallaan.
4. Klikkaa **Lopeta tallennus** -painiketta.

5. **Tallennetut äänitiedostot** tulevat näkyviin sovellusikkunaan. Voit kuunnella tiedoston klikkaamalla **Toista**-painiketta.

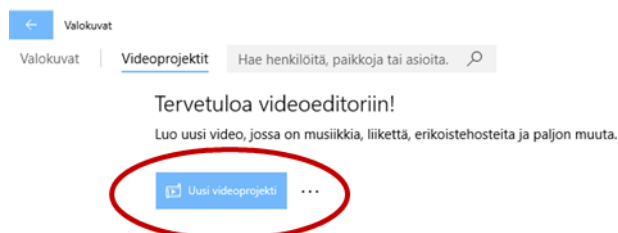

6. Sovellusikkunasta näet myös **tallennusten kestot**. Tallennuksen sijainnit saat, kun klikkaat tiedoston päällä hiiren oikealla painikkeella ja valitset **Avaa tiedostosijainti**. Kuvat ja äänet on hyvä tallentaa samaan kansioon.

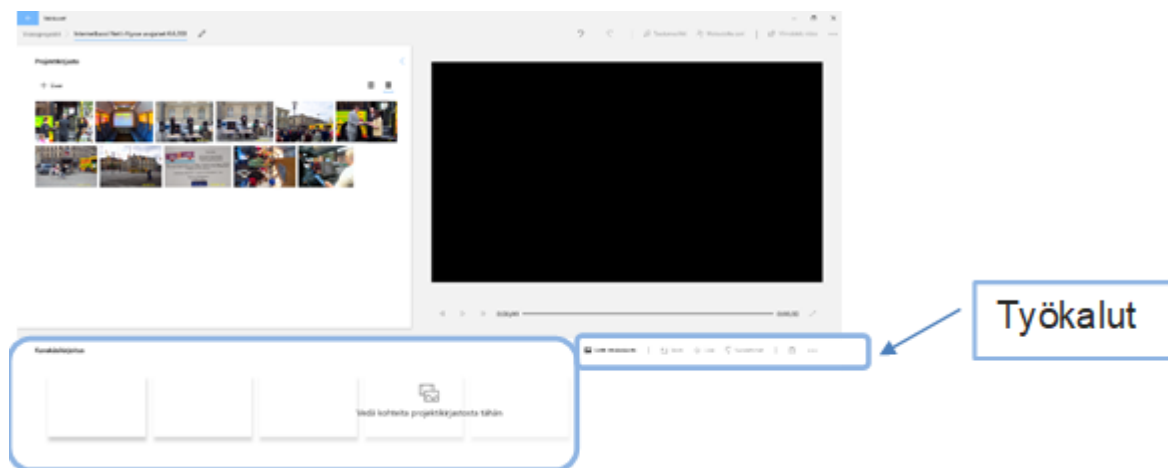
VIDEOEDITORI (WINDOWS 10)

Videoeditori on osa Windowsin Valokuvat-sovellusta.

1. Avaa Videoeditori Windows 10-ohjelmaluettelosta tai Haku-kentän kautta.

2. Klikkaa **Uusi videoprojekti**.
3. Anna videolle nimi.
4. Klikkaa **+Lisää**.
5. Valitse tuontikohteeksi Tästä tietokoneesta ja kansio, jonne olet tallentanut kuvat.
6. Voit valita tuotavaksi useamman kuvan kerrallaan. Kuvien tuontijärjestyksellä ei ole väliä, koska ne lisätään tässä vaiheessa projektikirjastoon ei projektiin.
7. Vedä kuvat Kuväksikirjoitus-janalle tarinan mukaiseen järjestykseen. Voit tehdä tarinaa myös kuva kerrallaan.

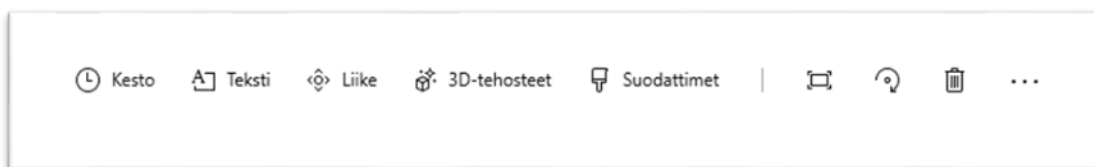

8. Lisää otsikkokortti alkuun ja loppuun. Otsikkokorttina voi käyttää myös kuvaa. Klikkaa Otsikkokortti tai kuva valituksi kuväksikirjoitus-janalta ja valitse työkaluista Teksti.

Kirjoita alkuotsikkokortille digitarinan nimi ja loppuotsikkokorttiin esimerkiksi tekijätiedot.

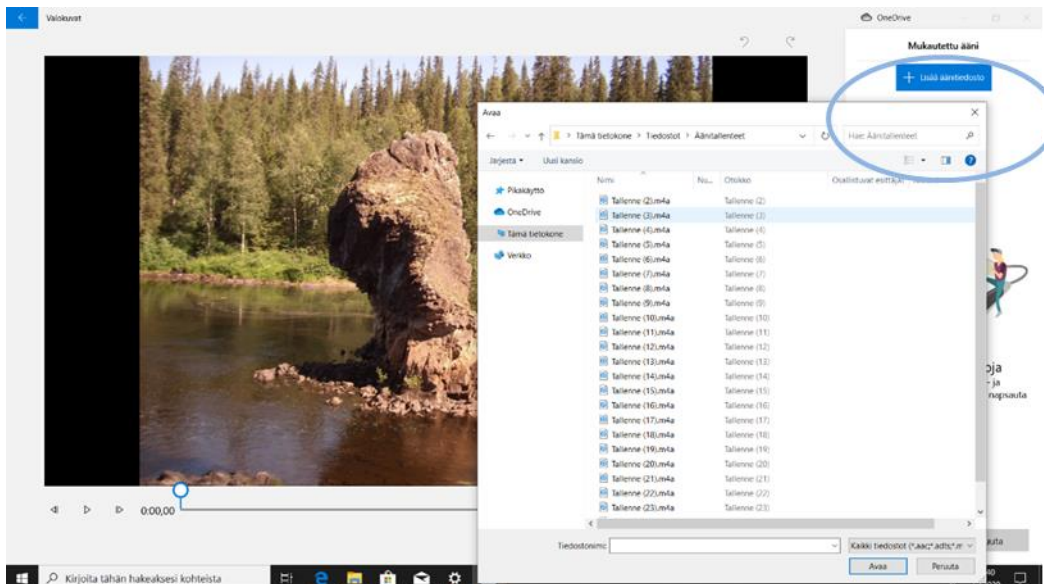
9. Valitse tekstintyyli, sijainti ja kirjoita digitarinan nimi Nimi-kenttään. Voit myös liukusäätimellä määrittää, kuinka kauan otsikkoteksti on näkyvissä. Klikkaa Valmis. Kestosta määrität, kuinka kauan otsikkokortti on näkyvissä.

Työkalut

10. Klikkaa ensimmäinen kuva valituksi Kuvakäsikirjoitus-janalta. Määritä Kesto-työkalulla, kuinka kauan kuva on esillä (Äänitiedoston kesto). Jos käytät yhtä äänitiedostoa useampaa kuvaa kohden, jaa aika sopivasti kuvien kesken.
11. Liike-, 3D-tehosteet- ja Suodattimet -työkaluilla voit lisätä kuvaan tehosteita, liikettä ja suodattimia. Älä käytä niitä kuitenkaan liikaa, jotta ne eivät vie huomiota tarinalta.

12. Klikkaa Videoeditori-ohjelmaikkunan oikeasta yläreunasta Mukautettu ääni.
13. Klikkaa Lisää äänitiedosto. Valitse kuvaan/kuviin liittyvä äänitiedosto.
Klikkaa Avaa.

Kuuntele kuuluuko äänitiedosto kokonaan ja vaihtuuko kuva sopivassa kohdassa. Jos äänitiedosto loppuu kesken, on kuvan/kuvien kesto määritelty liian lyhyeksi.

14. Käy kuvat järjestyksessä lävitse ja lisää äänitiedostot yksitellen paikoilleen. Kuuntele äänitiedosto aina viennin jälkeen.
15. Kun kuvat ja äänet ovat paikoillaan, kuuntele digitarina vielä kerran kokonaan lävitse. Tarkista, että otsikkodiat ja siirtymät menevät haluamallasi tavalla.
16. Kun digitarina on valmis, tallennetaan projekti videoksi oikean yläkulman Viimeistele video -painikkeen kautta.
17. Valitse videon laatu sen mukaan mihin tarkoitukseen aiot sitä käyttää.
18. Klikkaa Vie. Ohjelma tarjoaa sinulle tallennuspaikaksi Video-kansiota. Voit valita tallennuskohteeksi myös kansion, johon olet tallentanut äänet ja kuvat. Voit myös vaihtaa Tiedostonimen haluamaksesi.
19. Klikkaa Vie. Vientiaika riippuu projektin pituudesta.

